

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

Bp.

1942. 10. 24

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

"194"

Személy

Helyezés

Dizőzők, művészek és ifju poéták között Mátyás király egykori vadászkastélyában...

Diákvezér mint nótaköltő

Már nem járnak esőkolódzó szerelmespárok a Holdvilág-utca macskakövein. Rabetz néni kis szatócsboltja, ahol olyan finoman olvadt össze a szentjánoskenyér meg a töröttbors illata a kiskupica pálinkák és dagadó szalonna emlékezetével: szintén csak a múlté. Eltűnt a *propellerkapitány*, aki a helybeli disznótórokon nagy szakértelemmel töltögette a jóféle kolbászt meg a hurkát. Elmúlt a *Mélypince* aranypókhálós hangulata, amelyben Ady Endre és Krudy Gyula találkozott annyiszor az örök Szép szívárványaival. Minden elmúlt, ami ódon volt, patinás, Tabán...

Azért... mikor a budai kislányok a tizenhatodik születésnap után valami forróságot éreznek a szívük táján, mikor az élet értelmének tüze kigyul szőke és barna buksik alatt: mégis idejárnak romantikáért fiúk és a lányok, a Tabán helyére, ahol már csak a szerb meg a magyar templom öregharangja hirdeti, hogy minden halál fölött új élet kezdődik, új szerelem, új tavasz, új öröm.

Akik a Tabán lelkét őrzik...

A régi Tabán hangulatát alig egy-két ház őrzi csak. Sztakó László, a mosolygó, érettségizett budai pék az egyik ház ura, a másik ház meg Mátyás királyúr emlékezetét vigyázza a Széchenyi Antal-téren. Bejárata fölött futó szarvas domborműve csodálkozik az áramvo-

malas új villamosokra, a „stukák“-ra, ahogy odaát Pesten azokat elkeresztelték.

És ebben a házban, a tér felőli partfal egyik üzletében, ott honol a budai Múza, meleg kis otthont talált, jó emberek közelében. Akik idejárnak: nem jönnek villamoson. Gyalog indulnak a csillagfényes budai esték hűvös, koratavaszi szelében, fölülnek a mesebeli *Kék Postakocsira* s még időben érkeznek a „kastély“-ba, ahol barátságos házigazda: Várady László fogadja őket. Ez a Várady a helybeli matriculák szerint negyvenhét éves, de alig látszik akár harmincötnek. Mindig mosolyog, mindig jókedvű: zeneműkiadó és hangversenyrendező, nemrégiben önállósította magát s azóta úgy megszerették a budai írók, művészek, hogy majd mindennap szinte kis szellemi szeánsz alakul ki bolthajtásos, végtelenül kedves otthonában.

„Dizőz akarok lenni...”

Eppen itt van Nyáry Andor és Toronyi Gyula. Arról beszélgetnek a házigazdával, hogy kelene rendezni egy nagyszabású estét, *szceniozott magyar nóták* — de igazi magyar nóták — bemutatására. A közönség már tud különbséget tenni magyar nóta és műdal közt; nagy propagandát jelentene a magyar szellem számára, ha méltó beállításban, tehetségek tolmácsolásában lehetne megjeleníteni a népi lélek

pompás, művészi gazdagságát.

Az urak búcsúznak, alig hogy becsukódik utánuk az ajtó, már nyílik is. Platinaszőke hajjal, édes kis lány robban az irodába. A vezetéknévét nem írjuk ki, elégedjünk meg azzal, hogy a keresztnéve: Manyi.

Berobban, ledobja kalapját s így mutatkozik be:

— Dizőz akarok lenni!

Ez úgy hangzik, mint valami felsőbb helyről kiadott parancs. Várady próbálja magyarázni, hogy ahhoz *hang kell, megjelenés és nem is olyan fényességes jövő dizőznek lenni*. A kis lány azonban hajthatatlan.

— Akarom! — mondja és toporzékol.

Meg kell ígérni neki, hogy elviszik egy hawaii gitárzenekar próbájára. Van egypár száma, szeretné bizonyítani, hogy *tehetséges énekesnő*.

Hogyan születik a nóta?

Óriási kézirat-tömeget mutat a házigazda. A Mátyás-kastélyban székelő kis budai társaság, amely kifelé a „Scala“ hangversenyrendező nevét viseli, a közelmúltban pályázatot hirdetett magyarnóta szövegre, muzsikára. Kiváló emberek voltak a bírálók, a zenei részt például Teghze Gerber Miklós és Dévény Jenő vizsgálta felül.

Hát bizony a pályázatok nagyrésze rossz. Sőt. Nagyon rossz.

Viszont van sok jó pályázat is. Példának okáért:

*Kinyílt a repce sárga virága,
Egész falu beszél az én babámra.
Beszélhetnek, nem adok én reája,
Nem is legény, aki ad a pletykákra.*

*Holdvilágnak hajnalcsillag a parja,
Búsan járok én a Tisza partjára,
Ott fekszik a babám piros kendőbe,
Holnap visszük virágos temetőbe.*

Tiszta népballadaízü vers.

Ha már az újság leírja a jó szöveget, amely jó muzsikával még jobban hat, írja le a szerző nevét is, ugvebár?

Havassy Sándor. Civilben diákvezér.

Végére érünk a riportnak, fáradtan kókadnak kezünkben a messzi tájról jött kézirat-lapok

Mintha happy and-nek jönne, e pillanatban lép be Marika, az örök Marikák típusából. Gyönyörű, barna haja, kék szeme csupa kacagás. Mikor kérdezzük, hogy ő az írók vagy művészek szeptájához tartozik-e, dallamos, bársonyos hangján így felel:

— Egyikhez sem. Én nem vagyok se író, se költő.

De aztán kiderül, hogy valami távoli rokonságban mégis csak összeköttelést tart Marika a Múzakkal. Tegnapelőtt a sebesült katonáknak rendeztek egy estét, Marika szavalt a műsorban. Azt a végtelen bájos kis verset szavaltta ott, amelyet Farkas Imre írt, s amelynek címe: *A kis kadét...*

Akik hallották, azt mondták: gyönyörű volt. Mi nem tudunk szebb befejezést kitalálni ehhez a cikkhez, Tabánban, hűvös tavaszban, márciusban, mint amit Erdei Marika mondott nekünk búcsúzóul:

— Soha életemben olyan boldoggá nem tett, hogy szavalni tudok, mint mikor a magyar sebesülteknek szavalhattam.

Szabad-e hinni, hogy minden magyar lány és fiú így gondolkozik s azért szereti a szépet, hogy azok életét tegye napsugarasabbá, akik mindenüket odaadták a hazáért?

Magyar Csik József